

KULTÚRTÖRTÉNET I.

2025/26. 1. FÉLÉV

ALAPADATOK			
TANTÁRGY NEVE	Kultúrtörténet I.		Cultural History I.
TANTÁRGY KÓDJA(I)	YAXKUL1MNF		
SZERVEZETI EGYSÉG	Óbudai Egyetem Ybl Miklós Építéstudományi Kar, Építészmérnöki Intézet		
SZAK, TAGOZAT	építészmérnök MSc		nappali
TANTÁRGYFELELŐS OKTATÓ (Tárgyat irányító oktató)	Dr. Nagy Gergely PhD, egyetemi docens	nagy.gergely@ybl.uni-obuda.hu	H 14:25-15:10 P 12:35-13:20
OKTATÓK, ELŐADÓK	Benárd Aurél DLA, egyetemi docens	benard.aurel@ybl.uni-obuda.hu	H 14:25-15:10 P 11:50- 12:35
	Dr. Rozmann Viktor PhD, egyetemi adjunktus	rozmann.viktor@ybl.uni-obuda.hu	H 14:25-15:10 Cs 13:30-14:15
ELŐKÖVETELMÉNY	nincs		
ELŐADÁSOK SZÁMA (HETENTE)	4 óra		
TANTERMI GYAKORLAT/ LABORGYAKORLAT (HETENTE)	0 óra		
TEREP- ÉS TANÜZEMI GYAKORLAT (HETENTE)	0 óra		
SZÁMONKÉRÉS MÓDJA	Félévközi feladat és vizsga		
MEGSZEREZHETŐ KREDITPONTOK	5 kredit		
TANTÁRGY FEALADATA, RÖVID LEÍRÁSA	A tárgy célja, hogy a települések építészetének kultúrtörténete tárgykörében segítse a hallgatókat az építészetről, tervezésről való elmélyültebb gondolkodásban. A tárgy tematikája évről évre igyekszik némiképp alkalmazkodni az évfolyam tervezési feladataihoz, így az előadások fókusza időről időre változik. E dialektikus reláció tehát regeneratív és dinamikus experimentálissá transzformálja a kurzus fundamentális diszpozícióját. E félévben a tárgyalás látószögébe a tervezett településrészek, a telepes lakásépítések, illetve a kertvárosok építészetének története került.		
AJÁNLOTT SZAKIRODALOM	A magyar építészet története kitekintéssel a Kárpát-medence egészére. Pannon Enciklopédia. Szerk.: Deák Zoltán. Urbis, Budapest, 2009. Körner Zsuzsa: A telepszerű lakásépítés története Magyarországon. 1850–1945. Terc, Budapest, 2004. Meggyesi Tamás: A 20. század urbanisztikájának útvesztői. Terc, Budapest, 2005. Román András: 487 bekezdés és 617 kép a műemlékvédelemről. Terc, Budapest, 2004.		
SZÜKSÉGES TECHNIKAI ESZKÖZÖK	személyi számítógép, rajzeszközök		

A FÉLÉV ÜTEMEZÉSE				
HÉT	ELŐADÁS	ELŐADÓ		FELADAT
1 09.12.	Város- és közösségi tervezés intenzív hét, nincs óra			
2 09.19.	Általános tájékoztató, féléves feladat kiadása Településképi értékvizsgálat	NGD, RV		Csoportbeosztás, feladatkiadás, tavalyi minták bemutatása
3 09.26.	Munkástelepek a historizmusban és a századfordulón.	RV		Konzultáció
4 10.03.	Tervezett települések az újkori Magyarországon.	NGD		Konzultáció
5 10.10.	Tisztviselőtelepek a Monarchiában.	BA		Konzultáció
6 10.17.	Tanulmányi kirándulás	BA, RV, NGD		-
7 10.24.	szünet, pihenőnap			
8 10.31.	Lakáskérdés a két világháború között.	RV, BA		Konzultáció
9 11.07.	Lakótelepek a II. világháború után	RV		elő-vizsga
10 11.14.	Városrehabilitáció és műemlékvédelem	NGD, CsZs		Konzultáció – 90%-os készültség!
11 11.21.	rektori szünet			
12 11.28.	A féléves feladat prezentációja 1	NGD, RV, BA		Prezentáció
13 12.05.	A féléves feladat prezentációja 2	NGD, RV, BA		Prezentáció
14 12.12.	A feladat workshopja	NGD, RV, BA		Mindhárom feladatrész teljes digitalizált és kézzel készült anyagának beadása.

A FÉLÉV TELJESÍTÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI		
ÉVKÖZI FELADATOK ÉS SZÁMONKÉRÉS		
KÖVETELMÉNY	LEÍRÁS	ÉRTÉK (pont, %, jegy)
A FOGLALKOZÁSOKON VALÓ RÉSZVÉTEL KÖVETELMÉNYEI	Az órákról legfeljebb három alkalommal lehet hiányozni, a tantárgyi követelményekre az Egyetemi Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban foglaltak érvényesek.	-
AZ IGAZOLÁS MÓDJA A FOGLALKOZÁSOKON ÉS A VIZSGÁN VALÓ TÁVOLLÉT ESETÉN	A távollétet orvosi igazolás mellett tekintjük igazoltnak.	-
ETIKAI KÓDEX	Aki plagizál - azaz megsérti az Óbudai Egyetem Etikai Kódexe 4. §-ának (2) bekezdésében foglaltakat - annak a tantárgyfelelős oktató a tantárgy teljesítését megtagadja, az Egyetem pedig A HKR TVSZ 90. §-a alapján fegyelmi eljárást indíthat.	-
1. FELADATRÉSZ – Történeti kutatás	A három részre oszló féléves feladatot a hallgatók 3 fős csoportokban végzik. Egy tetszőleges, oktatókkal egyeztetett (magyar) települést kell választani, melynek fejlődésében és mai képében szerepet játszik egy tervezett – teletszerű – településrész. Az első feladatrészben történeti kutatást kell végezniük, melynek nyomán fényt derítenek a településtörténetre, a városi szövet fejlődésére, ennek periódusaira, fennmaradt, történeti értéket képviselő részeire: archív ábrázolásokat, tervrajzokat, térképeket keresnek róla, ezeket elemzik stb. A feladatrész konzultációja során az oktatókkal közösen kijelölésre kerül az a szűkebb városrész, mely a következő feladatrész mélyebb vizsgálatának tárgyát fogja képezni. Részpontszám: 30 pont, minimum elérendő: 15 pont Beadandó: Ppt vagy pdf vagy prezi formátumú prezentáció a tematikában jelölt alkalomra	80 pont (min. elérendő: 40 pont)
2. FELADATRÉSZ – Településképi elemzés	A történeti kutatás tapasztalatait felhasználva a választott település(rész) elemzését kell elkészíteni. A vizsgálat kitér többek között terület egykori és mai használatára, értékeire, látványaira, karakteres jegyeire, problémakörére stb. A feladat részeként a település mai arculatának kialakulását befolyásoló esetleges magyar, és nemzetközi tervezési módszerek, szellemi áramlatok, hasonló települési analógiák kutatása, ezek bemutatása. Részpontszám: 30 pont, minimum elérendő: 15 pont Beadandó: Ppt vagy pdf vagy prezi formátumú prezentáció a tematikában jelölt alkalomra	
3. FELADATRÉSZ – Workshop	Az első két feladatrész eredményeire támaszkodva kortárs rehabilitációs építészeti koncepciót kell alkotni. Részpontszám: 20 pont, minimum elérendő: 10 pont	
Vizsga/elővizsga	A félév előadásainak témáiból összeállított írásbeli vizsga. A vizsgán saját kézzel írott jegyzet használható.	20 pont
ÉRTÉK ÖSSZESEN		100 pont

FÉLÉVZÁRÁS KÖVETELMÉNYEI					
AZ ALÁÍRÁS MEGSZERZÉSÉNEK FELTÉTELEI	FÉLÉVES FELADAT teljesítése legalább 40 pontra. A gyakorlatokon való részvétel a fenti követelmények szerint. Amennyiben a fentiek bármelyike nem teljesül, a félév megtagadásra kerül.				
ALÁÍRÁSPÓTLÁS FELTÉTELE	Az 1. és 2. feladat beadási határideje: 2025.11.28. gyakorlati órán. A 3. feladat beadási határideje: 2025.12.12. gyakorlati órán. A feladatok pótlólag beadhatók 2025.12.15. 12:00-ig. Aláíráspótló vizsgára az jogosult, akinek az első és a második feladatrésze legalább 90%-os készültségű. Aláíráspótlón a féléves feladat befejezésének leadására van lehetőség.				
MEGAJÁNLOTT JEGY MEGSZERZÉSÉNEK FELTÉTELEI	Feltétele: A félévközi feladatokból és az elővizsgából legalább 80 pontot el kell érni.				
	0-49 pont	50-69	70-79	80-89	90-100
	1 - ELÉGTELEN	2 - ELÉGSÉGES	3 - KÖZEPES	4 - JÓ	5 - JELES
A VIZSGÁRA BOCSÁTÁS FELTÉTELEI	Akik nem érik el a megajánlott jegy szintjét, azok a vizsgaidőszakban a Neptunban történő jelentkezés után vizsgát tehetnek. Vizsgát csak azok a hallgatók tehetnek, akik az aláírást (esetleg egy korábbi félévben) már megszerezték. A vizsgaidőszakban a hallgató a Neptunban kijelölt vizsganapok valamelyikén vizsgázik. A vizsga 60 perc időtartamú, több feladatot tartalmazó, 30 pont összértékű írásbeli vizsga formájában.				
A VIZSGAJEGY KIALAKÍTÁSA	A jegyet a vizsgán elért pontszám (min. 10) és a féléves feladat pontszámának összege adja.				
	0-49 pont	50-69	70-79	80-89	90-100
	1 - ELÉGTELEN	2 - ELÉGSÉGES	3 - KÖZEPES	4 - JÓ	5 - JELES

FELADATLEÍRÁS RÉSZLETESEN:

1. FELADATRÉSZ – Történeti kutatás

A három részre oszló féléves feladatot a hallgatók 3 fős csoportokban végzik.

Egy tetszőleges, oktatókkal egyeztetett (magyar) települést kell választani, melynek fejlődésében és mai képében szerepet játszik tervezett – telepszerű – településrész.

Az első feladatrészben történeti kutatást kell végezniük, melynek nyomán fényt derítenek a településtörténetre, a városi szövet fejlődésére, ennek periódusaira, fennmaradt, történeti értéket képviselő részeire: archív ábrázolásokat, tervrajzokat, térképeket keresnek róla, ezeket elemzik stb.

A feladatrész konzultációja során az oktatókkal közösen kijelölésre kerül az a szűkebb városrész, mely a következő feladatrész mélyebb vizsgálatának tárgyát fogja képezni.

Részpontszám: 30 pont, minimum elérendő: 15 pont

Beadandó:

- Rövid településtörténeti leírás. min 1 lap fő pontok írásosan
- Archív térképek összegyűjtése (mapire, katonai térképek, levéltárak, településrendezési tervek) min. 2-3 lap
- Ebből készítve: településfejlődési ábrák (folyamat, fólíaserűen, változásokkal) min. 2-3 lap
- Archív fotók gyűjtése. min. 2 lap
- Potenciális városrész, kerület rész kiemelése, mely a az új beépítéshez kapcsolódik, erről információk: története, hogyan zajlott a tervezés, kivitelezés, mit bontottak, mit nem....
- Forrásjegyzék
- A feladatrész konzultációja során az oktatóval kiemelik a fókuszterületet, a második feladatrészhez.

2. FELADATRÉSZ – Településképi elemzés

A történeti kutatás tapasztalatait felhasználva a választott település(rész) elemzését kell elkészíteni.

A vizsgálat kiter többek között terület egykori és mai használatára, értékeire, látványaira, karakteres jegyeire, problémakörére stb.

A feladat részeként a település mai arculatának kialakulását befolyásoló esetleges magyar, és nemzetközi tervezési módszerek, szellemi áramlatok, hasonló települési analógiák kutatása, ezek bemutatása.

Részpontszám: 30 pont, minimum elérendő: 15 pont

A fent kijelölt településrész részletesebb vizsgálatára beadandó:

- Szabályozási tervek, arculati kézikönyvek vizsgálata. min 2 lap
- Stílus-karakteranalízis - Karakteralkotó részek kijelölése - Arculati kézikönyv vizsgálata, véleményezése? min 1 lap
- Magasságanalízis – esetleg egykor kontra ma. min 1 lap
- Funkcióanalízis – esetleg egykor kontra ma. min 1 lap
- Utcaképek, skyline-ok ábrázolása lehetőség szerint fenti források alapján, ennek időbeli változása min 1 lap
- örökségvédelmi értékvizsgálat (történelmi jellegű, de akár kortársig építészeti értékek kijelölése. min. 2 lap. Leírás, képek
- Problématérkép és leírás a területről. min 1 lap
- Analógiák – hasonló települési megoldások, esetleg kialakulásában szerepet játszó stílusok, szellemi áramlatok, tervezési módszerek bemutatása. min 1 lap
- Forrásjegyzék

3. FELADATRÉSZ – Workshop

Az első két feladatrész eredményeire támaszkodva kortárs rehabilitációs építészeti koncepciót kell alkotni.

Részpontszám: 20 pont, minimum elérendő: 10 pont

A/3-as méretű lapokon a koncepció ismertetéséhez alkalmas műszaki rajzok és magyarázó ábrák. (Pl. Helyszínrajz – 1:500/1:1000, alaprajz funkciószámával 1:200, metszet- utcakép 1:200, örökségvédelmi koncepció, látványok képekkel, skiccekkel, rövid szöveggel)

ÖSSZES LEADANDÓ:

1-2 feladatrész: Digitális lapok, de alkalmasak kivetítőn magyarázásra

3. feladatrész: Szabad kézzel készített tervlapok, rövid leírással